

om hulp ging, en niet naar Hem, die de Man, en tevens de Heelmeester was voor de bruid, die uit Jacob-Israel gewonnen was. Het oordeel der „geestelijke verlatenheid“ was daarop gevolgd; en het werd eerst opgeheven, toen die bruid kwam wederkeren tot den Heere. Toen werd ze ook genazen, zegt Hosea 6; maar dan charismatisch, in geloof, en dit zeer wonderdadig; immers in het triduum van Gods insuperabele heilskracht (6:2).

Het is, kerkelijk gezien, en dus ook confessioneel gezien, een tijdstip, dat in 1936 de strijd in de gereformeerde kerken is begonnen met een nog al artificieel aandoende oproep om te waken voor het patrimonium van erkenning van de noodzaak van zelfonderzoek; en dat in 1944, niet minder artificieel, een eerste poging om de vrijmaking tegen te staan zich kristalliseerde in een door dr G. M. den Hartogh ontworpen, en door eenige confraters onderteekende oproep, om toch „het werk des Geestes“, „in den mensch“, alsmede dat „zelfonderzoek“ toch niet te laten miskennen; en dat diezelfde menschen thans zich troosten met het gezicht op een voortrekker uit 1886, terwijl ze en passant een dissertatie bejubelen, die het zelfonderzoek voor altijd losmaakt van de normen, die de Schrift daaraan stelt. Wie na zulk een dissertatie nog zeggen durft: a) ik ben het er mee eens, en b) ik pleeg zelfonderzoek; en ik weet, wat dat is; en ik weet ook, welke uitkomst ik ervan noteeren mag in mijn geest, en op Gods tafel leggen mag, dien zeg ik in zijn gezicht: gij raast; en ga nu niet naar een psychotherapeut, doch naar de gereformeerde belijdenis en door haar naar de Schrift toe, „Vaarwel“, dat is een christelijke dienst des Woords, mits expliciet gemaakt in materiele verkondiging van Gods concrete belofte en even concrete bevel.

Nieuwere therapeutische opvattingen, als de hierboven aangeduide, gaan feitelijk uit van de oude leus: kennis is macht, leer de individuen hun ethisch bepaalde doopceel verstaan, en ge kunt de gevangenis van den staat wel sluiten, om het probleem van schuld en zonde en boete te laten blijven zonder beslissing, zonder rechterlijk vonnis. Maar de catechismus van Heidelberg heeft van troost, en van genezing, een andere opvatting: de kennis van den weg, van de „hodos“, in het „eoudousthai“, ook die kennis is conditie en bestanddeel van den christelijken troost; maar, gelijk is opgemerkt, elke propositie in het troostelijk syllogisme, ook in het praktisch syllogisme, moet op de openbaring zijn gebouwd.

Op de openbaring.
Mijn „vaarwel“ aan u allen is daarom geen ander dan dit: onderzoek ook in de vacante de Schriften. Staat ge voor vragen, ook aangaande uw begeerte tot het ambt, dat u wenkt, en aangaande de mogelijkheden om tot zijn bediening te komen, en daar in te volharden, neem dan geen ander medicijn dan dat God foederaal u beloften deed, en eischen stelde; en schied een ieder weg, die dit solas goedkoop durft noemen. Goedkoop? De geloofshandeling is een wonderwerk van God, ze is het telkens weer. Uw „catharsis“ (reiniging) zij niet, zoals de psychotherapeuten leeren, zoo iets als de opstijging in eigen kracht, met behulp van een priesterlijken arts, die u uit de wateren van uw complexe pijnen en kwellingen omhoogtrekt, maar ze zij vrucht, en geschenk van die rechtvaardigmaking om niet, welke u betekend en ver-

zegeld is in den heiligen Doop. Bij dat doopvont stond inderdaad een Arts, Heelmeester, die ook Priester was, en is, de Hoogepriester onzer belijdenis. Maar zijn armen trokken u op uit de wateren van den doop, die niet prae-existent was, maar reël, geen archetype, maar een staat en stand van schuld en smet. Hij heeft u begraven door „den doop in den doop“, en opgewekt tot een nieuw leven. En het geloof, niet eens in dit leven, doch in Hem als Levendmaker en levendmakenden geest, dat maakt en houdt gezond.

En anders niets.
Leer die dingen. Wees erin. Zoek ervoor hun concrete expressie. En laat me thans in dezen zin tot u mogen zeggen: vaart wel. Denk aan Johannes en Gajus, en laat u niet verdringen van uw plaats onder aan den voet van Johannes' preekstoel. Niet aan zijn patriarchalen voet, doch aan den voet van aller Johannessen preekstoel vaart men wel, en leert men die zware kunst van: christelijk vaarwel-zeggen, de een tot den ander. Looft Hem, die naar zijn Woord uw krankheiden kent en door zijn Woord ze liefderijk geneest. Looft Hem, die et nunc, die al onze krankheden op zich nam, en neemt, die et nunc. Looft Hem, dien Medicijnmeester, die gekomen is, niet om gezonden, doch om zieken te roepen tot — bekeering.

Ik heb gezegd.

K. S.

CANDIDAATS-EXAMEN

Geslaagd voor het Candidaats-examen de heer K. Deddens, Spoorkade 7, Kampen.

GEZINSLEVEN

Aangaande mij en mijn huis

„Gij eert uwe zonen meer dan Mij!“

„En er kwam een man Gods tot Eli en zeide tot hem: Zoo zegt de Heere: gij eert uwe zonen meer dan Mij!“

Dat Eli inderdaad zijn beide zonen Hofni en Pinehas meer eerde dan dat hij den Heere eerde — het moge ons vreemd in de ooren klinken, haast ongelooflijk schijnen, toch mogen we het geen ogenblik in twijfel trekken, omdat het een uitspraak, een oordeel, een vonnis is, uitgesproken door den Heere zelf.

Misschien zouden wij het anders, zachter hebben willen beschouwen en beoordeelen — wij hebben er ons bij neer te leggen; hooger beroep is uitgesloten, het staat voor ons vast: in de houding die Eli tegenover zijn zonen innam heeft hij zijn goddelooze zonen meer geëerd dan den Heere zelf.

„Dat is verschrikkelijk!“ roepen wij uit! „Hoe kon een hoogepriester des Heeren tot zulk een gruwel vervallen?“ — vragen we met verbazing! „Waarom komt dat uit?“ — willen wij weten.

En dat te meer, omdat we in de Schrift toch ook lezen, dat hij het met het goddelooze, godonterende, heiligschennende optreden zijner zonen niet eens was; ja, hen waarschuwend vermaande: „Niet (alzo) mijne zonen; want dit is geen goed gerucht, dat ik hoor; gij maakt, dat het volk des Heeren overtreedt. Wan-

neer een mensch tegen een mensch zondigt, zoo zullen de goden (d.i. de overheid, de richters; kanteekening) hem oordeelen, maar wanneer een mensch tegen den Heere zondigt, wie zal voor hem bidden?“

Maar verder dan een afkeurend oordeel kwam het bij Eli niet. Zelfs hen vermanend, zag hij hen niet eens zuur aan. Zijn ziel in hem werd niet ontroerd. Zijn geheele wezen kwam niet tegen hun goddelooze doen in verzet. Er brandde geen vuur van heiligen toorn tegen hunne onheiligheid. Hij keurde af — maar ging dan over tot de orde van den dag en alles ging op den gewonen voet voort.

Hoe anders was het in de dagen van ouds, kort na de uittocht uit Egypte, aan den voet van den berg Sinai. Ja, Eli's voorvader Aäron had uit zwakheid het volk Israël het gouden kalf gegeven, en het volk doen zondigen, al meende het in zijn rondedans om het maaksel hunner handen den Heere, hunnen God te dienen. Maar hoe ontstak daarover de toorn des Heeren! Hoe was de ziel van Mozes gansch ontstoken, als hij merkte wat er gaande was; zóó hevig, dat hij de door God gemaakte tafelen der wet tegen de rots te pletter wierp, en het gouden kalf verbrande en vermaalde, en dan, staande in de poort des legers riep: „Wie den Heere toebehoort, come tot mij!“ En zie, dan komen tot hem al de zonen van Levi; op 's Heeren bevel gordt een ieder van hen zijn zwaard aan; ze gaan door en keeren weder van poort tot poort in het leger, en doden een iegelijk zijn broeder, en zijn vriend en zijn naaste, tot er van het volk vielen op dien dag drie duizend man.

Hoe hebben hier deze zonen van Levi den Heere meer geëerd dan hun broeders, hun vrienden en hun naasten. En de Heere heeft hen uit genade daarvoor rijkelijk beloond door hun dezen bijzonderen zegen te geven, dat zij Hem als priesters zouden mogen dienen.

En wij denken aan Pinehas, Aärons kleinzoon, aan zijn optreden in die donkere dagen van Israëls geschiedenis, toen het volk zich koppelde aan Baäl-Peor; ja, een man uit de kinderen Israëls, Zimri, uit den stam van Simeon, het dorst te bestaan een Midianietische prinses Cozbi voor de oogen van Mozes en van de gansche vergadering tot zijne broeders te brengen, terwijl deze weeneden stonden voor de tent der samenkomst, alzo den Heere tartend — en dat toen deze Pinehas, een priester, dat ziende, opstond uit het midden der vergadering, spontaan een spies in zijn hand nam en hen beiden doorstak. Daarom sprak de Heere: „zie, ik geef hem mijn verbond des vredes en hij zal hebben, en zijn zaad na hem, het verbond des eeuwigen priesterdoms, daarom dat hij voor zijn God geijverd heeft en verzoening gedaan heeft voor de kinderen Israëls“.

Zoo eerde Pinehas, de priester, den Heere meer, dan wien ook.

Maar deze Eli, hoewel hij wist dat zijn beide zonen, zijnde priesters des Heeren, dag aan dag de heiligheid des Heeren ontheiligden, zag lijdelijk toe; hij weerstond hen niet in hun aangezicht; hij ontzegde hun niet den toegang tot het Heilige; hij dreef hen niet uit noch stiet hen metterhaast van daar weg; hij, die gesteld was als een wachter over de heiligheden des Heeren, en ten tekenen daarvoor aan zijn voorhoofd droeg de gouden plaat, met daarin gegrift: „de heilig-

aanstoot te geven, want Timotheüs' vader was een Griek. Over de kwestie van het besnijden van Timotheüs heeft Paulus zeker met de Gemeente van Lystra gesproken, opdat de broeders niet zouden misverstaan waarom Paulus Timotheüs besneed.

We moeten er hier goed op letten, dat Paulus, hoewel die Gemeenten reeds geïnstitueerd waren, toch die Gemeenten niet aan zichzelf overliet op deze gronden:

a. Gij zijt nu zelfstandig, mijn taak is afgelopen.
b. Gij kunt nu zelf wel het Evangelie brengen aan de heidenen rondom u.

Paulus deed zo niet, maar hij bezocht ze en versterkte al die Gemeenten. Het versterken van die Gemeenten hield dit in: niet slechts, dat zij zouden stand houden in de verdrukking, maar ook dat zij hun plicht als christenen zouden kunnen vervullen. Hier blijkt, dat Paulus, hoewel die Gemeenten geïnstitueerd zijn, haar nog helpt te sterken in het vervullen van haar christelijke plichten.

Ook moeten wij ons indenken het feit, dat Timotheüs door Paulus werd aangesteld als zijn helper.

Voordat hij Timotheüs tot zijn helper aanstelde, heeft hij natuurlijk eerst met de Gemeente van Lystra gesproken, want Timotheüs was lid van die Gemeente en iemand die voor haar van groot nut was. Zo heeft hij ongetwijfeld ook gedaan als het zijn andere helpers betrof, die afkomstig waren uit andere Gemeenten (Hand. 20:4).

Uit het feit dus, dat Paulus zijn helpers kreeg uit door hem gestichte Gemeenten, blijkt, dat Paulus met die Gemeenten samenwerkte. En dat betekent ook, dat de „zendende“ Kerk samenwerkte met de Gemeenten, die waren gesticht door haar zendeling.

Verder zullen we er op hebben te letten, dat Paulus' arbeidsterrein niet begrensd werd. Hij mocht overal werken waar een geopende deur voor het Evangelie was. En hij zelf maakte uit waarheen hij voor zijn werk zou reizen.

En hoe lang hij op een plaats zou werken werd ook niet vastgesteld en dat kon ook niet vastgesteld worden, want dat hing ervan af hoe lang het nodig was dat hij op elke plaats werkte. Zo verbleef Paulus b.v. langere tijd te Efeze, omdat het nodig was dat hij daar lang verbleef.

Zo was Paulus dus vrij in het verrichten van zijn taak.

Hij was niet gebonden door een regeling (instructie), die grens en plaats van zijn arbeid vaststelde.

Het is nu duidelijk, dat de Gereformeerde Zending in Oost Soemba ook niet mag begrensd worden, zodat niet alleen maar in Oost Soemba, doch ook in het overige deel van Soemba, en zelfs buiten Soemba gearbeid kan worden. Savoe is b.v. thans zendingssterrein geworden. Want daar is reeds een Gemeente ontstaan, die in verband leeft met de Kerken van Oost Soemba, door de arbeid van broeder Rihibha, die vroeger op Soemba verbleef en later naar Savoe ging, waar hij bleef wonen.

Doordat hij als christen leefde en ijverig het Evangelie verkondigde, ontstond de huidige Savoenese Gemeente. Op deze wijze is het terrein der zending uitgebreid en kan het Koninkrijk Gods ook nog op andere plaatsen verbreed worden.

Maar als er grenzen getrokken worden kan dat zo niet. Kortom: in de geschiedenis van Paulus' arbeid vinden we dit: hij werkt samen met de Gemeenten, die door hem gesticht zijn, en wat hij voor zijn werk nodig heeft, b.v. helpers, bespreekt hij met de Gemeenten.

Indien alzo de Hollandse Kerken erkennen samen te werken met de Kerken van Oost Soemba in het werk der Zending, dan diene er een regeling (overeenkomst) tot stand te komen, waardoor een predikant, die „uitgezonden“ wordt door de Hollandse Kerken, niet maar een zendeling is van de Hollandse Kerken alleen, maar ook „zendeling“ van de Kerken van Oost Soemba en Savoe.

De nodige dingen, die te maken hebben met het zendingswerk, kunnen door de „uitgezonden“ predikant besproken worden met de inheemse Kerken, zoals de aanstelling, de overplaatsing en het ontslag van goeroe's, het institueren van Gemeente, tuchttoefening enz. En daarvan wordt dan mededeling gedaan aan de Hollandse Kerken, n.l. aan de „zendende“ Kerk.

Naar het inzicht en het gevoelen van de Commissie is zulks niet in strijd met de openbaring van Gods Woord aangaande het Zendingswerk, zoals hierboven uitvoerig is uiteengezet.

VOORGESTELD worde aan de Eerwaarde Vergadering van de Generale Synode der Gereformeerde Kerken in

Nederland, welke zal vergaderen in Kampen, in het jaar 1951:

1. om ongedaan te maken het besluit van de Synode van Amersfoort 1948, waarin gezegd wordt dat het eigenlijke zendingswerk in Oost Soemba beschouwd moet worden als aflopend;
2. om te besluiten, dat van het zendingssterrein de grenzen niet mogen worden vastgesteld;
3. om te besluiten, dat alle zaken die het zendingswerk in Indonesië raken, besproken moeten worden met de Kerken van Oost Soemba en Savoe, alvorens een beslissing dienaangaande te nemen, zo mogelijk, door voor de Kerken van Oost Soemba/Savoe de weg te openen om afgevaardigden te zenden naar de Generale Synode;
4. om te besluiten, dat de Acta van de Generale Synode van Amersfoort alsnog behoren gezonden te worden aan de Kerken van Oost Soemba/Savoe.

Aldus rapporteert de Commissie, benoemd door de Vergadering van de Kerken van Oost Soemba/Savoe op 29 Juni 1950 te Maoe Maroe.

De Commissie biedt dit rapport de Vergadering der Kerken van Oost Soemba/Savoe aan ter overweging.

De Commissie voornoemd:

Dr W. COREH,
Dr K. TANAHOMBA,
Goeroe D. RIHIBHA,
Goeroe K. RETANG,
Goeroe L. KONDAMARA.

Rapporteurs: Dr K. TANAHOMBA,
Goeroe L. KONDAMARA.

Voor de vertaling:
S. J. PAUL GOOSSENS.

